
ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК: 342.9

О. Ф. АНДРІЙКО,
доктор юридичних наук

ДО ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті розглядаються проблеми здійснення державного і громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади в умовах політичної та соціально-економічної трансформації держави та необхідність відповідного адміністративно-правового забезпечення такого контролю. Увага приділяється різним формам і методам цих видів контролю та їх співвідношенню і взаємодоповнюваності. Звертається увага на необхідність взаємодії державних органів, що здійснюють контроль, та громадських організацій, спрямованої на створення умов належного виконання органами виконавчої влади завдань, поставлених перед ними. Розглядається шлях удосконалення адміністративно-правового забезпечення контролю за діяльністю органів виконавчої влади.

Ключові слова: контроль, державний контроль, громадський контроль, нагляд, органи виконавчої влади.

Андрійко О. Ф. К вопросу контроля деятельности органов исполнительной власти в современных условиях

В статье рассматриваются проблемы государственного и общественного контроля деятельности органов исполнительной власти в условиях политической и социально-экономической трансформации общества и государства и необходимость надлежащего административно-правового обеспечения осуществления такого контроля. Рассматриваются формы и методы этих видов контроля, их соотношение и взаимодополняемость. Обращается внимание на необходимость взаимодействия государственных органов, осуществляющих контрольную деятельность, и общественных организаций для создания условий надлежащего осуществления органами исполнительной власти задач, поставленных перед ними. Рассматриваются пути совершенствования административно-правового обеспечения контроля деятельности органов исполнительной власти.

Ключевые слова: контроль, государственный контроль, общественный контроль, надзор, органы исполнительной власти.

Andriiko O. On the question of monitoring the activities of executive bodies in the modern conditions

The article deals with the problems of state and public control over the activity of executive bodies in the conditions of political and socio-economic transformation of society and the

state and the need for adequate administrative and legal enforcement of such controls. There are considered the forms and methods of control of such kinds of control, its correlation and complementarity. The attention is drawn to the need for cooperation between state bodies, which exercising control activities and community organizations to create conditions for proper implementation of the executive authorities of the tasks assigned to them. The ways of improvement of the administrative and legal support control of executive authorities are also considered.

Key words: *control, state control, public control, supervision, bodies of executive power.*

Зміни, що відбуваються в політичній і соціально-економічній сферах нашої держави, поширюються і на інститут контролю як одну із важливих складових механізму оптимізації діяльності державних органів, зокрема органів виконавчої влади. Сучасна соціальна політика держави не зменшує ролі контролю, а спрямовує його на забезпечення законності та ефективності діяльності держави та інтересів громадян.

Проблеми контролю завжди були важливим напрямом наукових досліджень. У них ця проблема розглядається з урахуванням тенденцій розвитку суспільства та держави. І сьогодні ці проблеми – у центрі уваги, оскільки в умовах демократизації суспільства залишаються актуальними питання організації, правового, функціонального забезпечення контролю.

Експурс в історію цього питання засвідчує, що контроль здійснюється відповідно до процесів розвитку суспільства, держави та її органів, зокрема, визначених завдань і функцій органів виконавчої влади в нових умовах їх функціонування. Активне формування громадянського суспільства потребує подальших наукових досліджень не лише державного контролю, йдеться про активізацію державотворення і створення відповідного механізму громадського контролю.

Дієвий і результативний контроль над владою «можливий у межах демократичної конституційної держави, де має місце поділ влади, де вона належним чином урегульована, обмежена, доступна, передбачувана, ефективна і підконтрольна»¹.

Побудова такої держави, нові визначені завдання органів державної влади, зокрема органів виконавчої влади, потребують і нових рішень проблеми контролю: його предмета, сфери та форми і способів здійснення в нових умовах.

Основними проблемами і сьогодні залишаються низька ефективність контрольної діяльності та недостатнє організаційно-правове забезпечення контролю, а застосування нових форм громадського контролю супроводжується і значними його ризиками, що мають місце при формуванні нових відносин у державі. Дієвість і ефективність контролю проявляється при досягненні цілей і завдань, на виконання яких він спрямований. Поряд з тим ефективність контролю має безпосередній зв'язок із забезпеченням незалежності його здійснення. Відповідний правовий статус контролюючих органів дає їм можливість попереджувати неправомірні дії органів влади, оперативно їх виявляти, а в разі неналежного виконання своїх завдань посадовими особами – нести відповідальність.

Продовжує потребувати уваги і термінологія, що застосовується в законодавчих актах, наукових працях з питань контролю, оскільки вона має суттєві

розбіжності і відмінності. Так, використання терміну «контроль», визначення його поняття відзначається різноманітністю. Термін «контроль» і споріднені з ним нагляд, аудит, моніторинг у різних мовах і в різних країнах може мати неоднакове значення.

Звернення до питання відмінності термінів «контроль» і «нагляд» зумовлене тим, що при реформуванні системи і структури органів виконавчої влади, визначенні їх завдань і функцій, зокрема, функції контролю і нагляду, розмежування та уточнення їх не відбувається. У законодавстві немає чіткого визначення функціонального призначення контролю і нагляду. Недостатня увага до термінології, чіткості понять, що використовуються в нормативних актах, веде до неоднозначності їх розуміння та застосування на практиці.

Зокрема, «слово “controle” у французькій та “kontrolle” у німецькій мовах, як правило, означає бухгалтерські перевірки або перевірки повноважень» (асоціюється з нашим фінансовим контролем), тоді як в англійській мові має ширше значення². У Законі України «Про Тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 03 листопада 2016 р. терміни «нагляд» і «контроль» розглядаються як синоніми (взаємозамінні, уточнюючі), що, на нашу думку, дещо не відповідає ні їх значенню, ні завданням, на вирішення яких вони спрямовані. Поняття контролю, вважаємо, є ширшим за змістом і способами здійснення на відміну від нагляду.

Терміни «контроль» і «нагляд», як неодноразово підкреслювалося в літературі, мають самостійне призначення і зміст, а, крім того, органи, що їх здійснюють, відрізняються різними повноваженнями щодо суб'єктів, діяльність яких контролюється. Так, при здійсненні контролю діяльність підконтрольного суб'єкта оцінюється з погляду законності і доцільності, контролюючий орган може втручатися в оперативно-господарську діяльність. При здійсненні нагляду йдеться про оцінку діяльності з погляду її законності, орган, що здійснює нагляд, не застосовує заходи стягнень за порушення законності, не може втручатися і в оперативно-господарську діяльність. При нагляді відсутні відносини підпорядкованості між суб'єктами. Нагляд здійснюється лише державними органами, тоді як контроль може здійснюватися як державними структурами, так і недержавними об'єднаннями, організаціями громадян.

Щодо видів контролю, то в літературі вони розглядаються залежно від суб'єктів контролю, предмета, сфери, способів. Так, залежно від інституційних механізмів забезпечення підзвітності органів виконавчої влади йдеться про парламентський, судовий контроль. Якщо ці види контролю розглядати як зовнішні щодо виконавчої влади, то до них слід долучити і громадський контроль, що здійснюється не державою, а суспільством за діяльністю державних органів виконавчої влади. До внутрішнього контролю належить контроль у самій системі виконавчої влади, який відіграє важливу роль у забезпеченні діяльності органів виконавчої влади у межах чинного законодавства та відповідності законодавству.

При внутрішньому і зовнішньому контролі за діяльністю органів виконавчої влади здійснюється перевірка як доцільності здійснення діяльності, так і

здійснення її в межах визначених повноважень, вибору форм і методів, що є найбільш оптимальними для вирішення поставлених завдань. Нагляд переважно спрямований на дотримання правової форми діяльності суб'єктом. Органи, що здійснюють нагляд, не наділені владними повноваженнями.

Виділення видів контролю здійснюється в літературі за такими параметрами, як: предмет, підходи, масштаби, фази контролю, учасники, ініціатива, контрольні інструменти, обсяг і докладність, організація контролю, санкції, системний зв'язок. За учасниками виділяється державний контроль, суспільний контроль; всередині державного – парламентський, адміністративний і судовий контроль. За ініціативою: за власною чи чужою ініціативою (факультативним чи обов'язковим проведенням), автоматичний контроль; контрольними інструментами: особливі засоби отримання інформації, наприклад, витребування документів, надання звітів; обсягом і докладністю: повний чи частковий, загальний чи детальний; організацією контролю: централізований чи децентралізований³. Існують і інші підходи до виділення різних видів контролю, що дає змогу в усьому обсязі розглянути це явище.

Різноманітність видів контролю не становить цілісної системи державного контролю чи системи громадського контролю за виконавчою владою. Кожний із видів контролю має своє призначення, зміст та здійснюється визначеними суб'єктами. Однак усі види контролю мають здійснюватися на основі таких загальних принципів, як законність, об'єктивність, незалежність і гласність.

Закономірності розвитку та взаємодія державного і громадського контролю між собою та з іншими явищами викликають потребу пошуку і використання багатогранного підходу для їх усебічного розгляду в галузевих юридичних науках. Особливо це стосується контролю діяльності органів виконавчої влади та науки адміністративного права.

В умовах оптимізації організації та діяльності органів виконавчої влади, зміщення акценту при розподілі функцій з рівня центральних органів виконавчої влади на рівень виконавчих органів місцевого самоврядування слід активніше використовувати можливості контролю в усіх його формах.

Законодавче забезпечення внутрішнього контролю в системі органів виконавчої влади здійснюється нормами законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади» та «Про місцеві державні адміністрації».

Так, відповідно до п. 2 ст. 19 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» уряд здійснює постійний контроль за виконанням органами виконавчої влади Конституції України та інших актів законодавства України, вживає заходів щодо усунення недоліків у роботі зазначених органів. Отже, такий контроль спрямований на оптимізацію діяльності органів виконавчої влади. За умов делегування органам місцевого самоврядування повноважень органів виконавчої влади Кабінет Міністрів України (ст. 20) здійснює контроль за дотриманням ними законодавства з делегованих повноважень.

Міністерства та інші органи виконавчої влади відповідальні перед Кабінетом Міністрів України, підзвітні і підконтрольні йому (п. 21 ст. 21).

Місцеві державні адміністрації і їх голови підзвітні та підконтрольні Кабінету Міністрів України в межах його повноважень. Формами такого кон-

тролю є аналіз та опрацювання інформації від місцевої державної адміністрації про їх діяльність, заслуховування звітів голів державних адміністрацій з питань їх діяльності, проведення перевірок результатів діяльності. Отже, контрольна функція органів виконавчої влади закріплена в законодавчих актах, що регулюють організацію і діяльність цих органів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 р. № 2037 (зі змінами і доповненнями від 09 липня 2014 р. № 249) було затверджене Типове положення про структурний підрозділ з контролю апарату міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади. Метою такого підрозділу є здійснення контролю за виконанням законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України та доручень Прем'єр-міністра України, наказів міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади і доручень керівництва центрального органу виконавчої влади.

Координацію заходів із забезпечення контролю та перевірки виконання актів Президента України органами виконавчої влади здійснює, відповідно до даного Типового положення, головне контрольне управління Адміністрації Президента України, а щодо актів Кабінету Міністрів України та доручень Прем'єр-міністра – Секретаріат Кабінету Міністрів України. Така координація сприяє ефективності контролю та забезпеченню його дієвості.

До основних завдань структурного підрозділу з контролю міністерства було віднесено: здійснення контролю за виконанням актів законодавства, наказів і доручень керівництва відповідного органу виконавчої влади; підготовка інформаційних, довідкових та інших матеріалів з питань виконання актів законодавства, наказів і доручень та інформування про цей стан керівників центрального органу виконавчої влади; проведення випереджального моніторингу стану виконання актів законодавства, наказів і доручень керівництва та своєчасне інформування у разі неможливості їх виконання у визначений строк. Одним із основних завдань цього структурного підрозділу зазначається необхідність аналізу ним причин порушення виконання вимог актів законодавства, наказів і доручень із внесенням пропозицій щодо усунення таких порушень. Форма здійснення такого контролю – перевірки, підготовка аналітичних і інформаційних матеріалів, надання пропозицій з питань удосконалення організації здійснення контролю. За результатами проведених перевірок і їх аналізу вносяться пропозиції керівнику центрального органу виконавчої влади про притягнення до відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків.

Такий підхід передбачає не лише виявлення порушення правових норм, невиконання обов'язків, а й має і конструктивну складову – запобігти їм, передбачити можливість настання небажаних наслідків, що, власне, і є основним завданням контролю.

На оптимізацію структури контролюючих органів і здійснення контрольної діяльності були спрямовані рішення Уряду України. Постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» було ліквідовано цілий ряд централь-

них органів виконавчої влади, які здійснювали контроль та нагляд. Відповідно до цієї постанови були ліквідовані: Державна ветеринарна та фітосанітарна служба, Державна інспекція з питань захисту прав споживачів, Державна санітарно-епідеміологічна служба, Державне агентство земельних ресурсів, Державна служба з лікарських засобів, Державна служба з контролю за наркотиками, Державна інспекція з питань праці, Державна служба з питань захисту персональних даних.

У постанові Кабінету Міністрів України «Питання запровадження обмежень на проведення перевірок державними інспекціями та іншими контролюючими органами» від 13 серпня 2014 р. № 408 (зі змінами від 01 жовтня 2014 р. № 526) з посиланням на ст. 31 Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік», у якій йшлося про обмеження на проведення перевірок державними інспекціями та іншими контролюючими органами, йдеться про те, що Кабінет Міністрів України надає дозвіл на проведення перевірок підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – підприємців державними інспекціями та іншими контролюючими органами шляхом прийняття відповідного розпорядження. Міністерства зобов'язувалися з урахуванням європейського досвіду опрацювати питання стосовно зменшення кількості контролюючих органів, усунення дублювання, скорочення обсягу та децентралізації функцій і контрольно-наглядової роботи.

Питання про стан виконання зазначеної постанови розглядалося на засіданні Кабінету Міністрів 01 липня 2016 р. Крім того, було проведено ряд нарад під головуванням Прем'єр-міністра України та його заступників, надано необхідні доручення відповідним міністрам і головам ліквідаційних комісій, а також прийнято низку актів Кабінету Міністрів України. Проведеними заходами завершено роботи по ліквідації Державної інспекції з контролю за цінами, Державної пробірної служби, Державної служби з лікарських засобів, Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки і Державної інспекції з питань праці.

Однак проблема недостатньої ефективності контролю залишається і полягає не стільки в недостатній кількості контролюючих інстанцій чи, навпаки, в їх значній кількості, скільки в недостатній упорядкованості контрольної діяльності та її мотивації. Тому проблема контролю, його ефективності й «організованості» в органах виконавчої влади не може бути знята з «порядку денного» заходами ліквідації інспекцій і служб. Вона потребує ґрунтовного, об'єктивного осмислення наслідків таких реформувань та відповідних висновків.

Контроль не обов'язково має здійснюватися спеціально створеною структурою чи інстанцією. У системі органів виконавчої влади контроль може здійснюватися в порядку підпорядкованості або обов'язкової інформованості з наданням даних про стан виконання посадовою особою (відповідною структурою) покладених на неї завдань. Важливим є здійснення такого контролю, його спрямованість на підвищення ефективності та законності діяльності органів виконавчої влади, на забезпечення законних інтересів громадян.

У затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2016 р. № 990 Порядку здійснення контролю у сфері державної реєстрації визначається процедура здійснення Міністерством юстиції відповідно до Законів України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» контролю за діяльністю у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. Контроль здійснюється шляхом розгляду скарг і обґрунтованих подань територіальних органів Міністерством юстиції, а також моніторингу реєстраційних дій у реєстрах. Слід зазначити, що в даному Порядку не йдеться про контроль та процедуру його здійснення як засіб оптимізації самої сфери державної реєстрації та застосування заходів, спрямованих на запобігання порушенням у цій сфері, а лише про процедуру розгляду скарг та перевірку реєстрів.

Отже, існує потреба у нових підходах до визначення завдань контролю, його формах та методах, правовому забезпеченні здійснення державного контролю діяльності органів виконавчої влади. Вважасмо доцільною і актуальною сьогодні підготовку Концепції державного контролю в системі органів виконавчої влади.

У Концепції слід визначити основні принципи контролю, сформулювати цілісну систему його та мету, конкретизувати види контролю, визначити завдання, функції та взаємовідносини між органами контролю та покласти їх в основу підготовки Закону про державний контроль.

Не менш важливою сьогодні є проблема здійснення та правового забезпечення громадського контролю. Розбудова незалежної, демократичної, соціальної держави, орієнтованої на забезпечення прав і свобод людини і громадянина, потребує відповідного контролю з боку громадянського суспільства за діяльністю держави, зокрема її органів виконавчої влади. Здійснення такого громадського контролю за діяльністю виконавчої влади на правових засадах є вельми необхідним.

Суб'єктами громадського контролю є «громадські організації, політичні партії, професійні спілки, молодіжні організації, органи самоорганізації громадського контролю. Зазначені суб'єкти виступають від імені громадськості або від себе особисто і, таким чином, їх контрольні повноваження позбавлені політико-правового владного характеру, що означає відсутність можливості використання легального примусу до об'єктів контролю»⁴.

Громадський контроль є зовнішнім недержавним видом контролю за діяльністю органів виконавчої влади. Такий вид контролю набуває значного поширення в умовах демократичних перетворень у суспільстві і має як певні переваги порівняно з державним контролем, так і свої ризики.

Він виступає інструментом оцінювання діяльності органів виконавчої влади, належного виконання ними завдань і повноважень, забезпечення прозорості рішень та інформованості суспільства про їх виконання. Однією з важливих його переваг порівняно з державним контролем є організаційна та фун-

ціональна незалежність від державних структур, яка дає можливість об'єктивності такого оцінювання. Громадський контроль здійснюється з метою захисту та забезпечення суспільних інтересів.

Ризиками, що стоять на шляху ефективності громадського контролю, є відсутність його законодавчого унормування. І хоча в літературі висловлюється думка, що подальше вдосконалення законодавства про громадський контроль є «ще однією небезпекою для організацій громадянського суспільства, що здійснюють такий контроль діяльності органів виконавчої влади»⁵, все ж вважаємо законодавче урегулювання громадського контролю є необхідним для його ефективності та підвищення відповідальності.

Формами і методами громадського контролю є спостереження, зіставлення, аналіз діяльності органів виконавчої влади, поширення та обмін інформації про стан виконання посадовими особами взятих на себе зобов'язань, заслуховування звітів про діяльність державних органів та проведення у різних формах громадських обговорень, розв'язання проблем у сферах економічного розвитку, стратегічного планування, освіти, охорони довкілля тощо.

Однією з організаційних форм здійснення громадського контролю є громадські ради. Постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. затверджено Типове положення про громадську раду.

Однак відносити громадські ради, що формуються і діють при органах виконавчої влади до структур, що здійснюють громадський контроль, слід з певними застереженнями. Представники громадських організацій у радах при недостатній компетентності можуть лише озвучувати громадську думку або ж лобювати інтереси зацікавленої сторони у прийнятті владного рішення.

Громадські ради створюються при центральних та місцевих органах виконавчої влади. Формуванням їх складу, організацією діяльності опікуються теж органи виконавчої влади. Тому незалежність таких рад є до певної міри формальною.

Привертають певну увагу і висновки зарубіжних дослідників щодо діяльності організацій громадянського суспільства, наведені в праці науковців Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Зокрема, йдеться про те, що із досліджених приблизно 700 неурядових організацій у всьому світі лише 15–20 % із них можуть вважатися такими, що контролюють дії влади та захищають суспільні інтереси, а решта 80–85 % – створюються для інших цілей: захисту інтересів держави, лобювання інтересів фірм в органах влади, імітації управління громадською діяльністю⁶. Тому до здійснення захисту інтересів громадян і шляхом контролю слід активніше залучати представників організацій громадянського суспільства: професійні та творчі спілки, політичні партії, структури самоорганізації населення, недержавні засоби масової інформації, ініціативні групи.

Проблеми державного контролю і громадського контролю завжди вважалися важливим напрямом наукових досліджень. В умовах нових політичних, економічних та соціальних реалій в Україні особливої уваги вимагають теоретичні засади державного і громадського контролю, визначення природи і системи повноважень контролюючих органів, застосування сучасних форм коор-

динації контрольної діяльності для використання закладених у ній можливостей для удосконалення та підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади.

Особливу увагу слід приділити правовому забезпеченню здійснення контролю та посиленню його аналітичної та профілактичної спрямованості.

1. *Диего Валадес*. Контроль над властью. Москва : Идея-Пресс, 2006. С. 20.
2. *Контроль* в органах виконавчої влади в сучасних умовах / упоряд.: Кристофер Гуд, Олівер Джеймс, Колін Сног. Київ : К. І. С., 2006. С. 13.
3. *Ебергард Шмідт-Ассман*. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання. Київ : К. І. С., 2009. С. 265.
4. *Вітвіцький С. С.* Контроль діяльності публічної адміністрації в Україні: теорія і практика. Дніпропетровськ : Дніпропетровський держ. ун-т внутр. справ, 2015. 368 с.
5. *Громадський контроль* діяльності органів публічної влади : наук. записка / кол. авторів; А. А. Коваленко (кер.) та ін. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2013. С. 40.
6. Там само. С. 41.

Andriiko O. On the issue of the control of the executive bodies activity in the modern conditions

The article deals with the problems of the implementation of the state and civic control over the activity of executive bodies in the conditions of political and socio-economic transformation of society and the state and the adequate administrative and legal support of such controls. The attention is paid to the various forms and methods of the control and their relationship and complementarities. The control and supervision have different purposes and contents and the authorities that implement it have different powers regarding to the various entities whose activities are controlled.

Thus, during the implementation of control of entities activity is evaluated in terms of legality, the authority may interfere in the operational and commercial activities. During the supervision process they assessment in terms of its legitimacy. The authority can not apply penalties for violations of the law or interfere in operational and commercial activities. During the supervision process they have not relationship of subordination between the entities. The supervision is exercised by state authorities, while the control can be carried out by state bodies and citizens (civic control).

The types of controls are considered depending on the control subjects, object, scope, methods etc. So, depending on the institutional tools to ensure accountability of the executive power comes to parliamentary, judicial control. If these types of control are seen as external to the executive power, then they carried out by the state and society over the activities of government agencies. The internal control, which plays an important role, implement by the executive branch itself.

The internal and external control over the executive authorities covers the advisable of activities and other aspects, e.g. forms and methods of activity which are more suitable. The supervision is mainly aimed at the compliance with the law provisions.

The article pays attention to the necessity of interaction of control's state bodies and non-governmental organization aimed at the creation the conditions for the proper implementation by the executive tasks. The civic control becomes widely spread and has certain advantages over the state control. These include organizational and functional independence of this control from the state. The civic control is a tool of the evaluation of the activities of executive authorities, the transparency and public awareness of the proper discharge of their responsibilities.

The problems of the state and civic control have always been an important area of the research. In terms of new political, economic and social realities in Ukraine we have to pay

special attention to the theoretical grounds of the state and civic control, determination of the nature and system of powers of control's bodies, the use of modern forms of coordination for improvement and efficiency of executive bodies.

The article is also considered the way of improving the administrative and legal support the control over the activities of the executive power.

Key words: *the control, the state control, the civic control, the supervision, the executive power authorities.*

УДК 342.9

В. А. ДЕРЕЦЬ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ГРОМАДЯН

У статті висвітлюються особливості адміністративно-правових відносин органів публічної адміністрації та громадян. Надається загальна характеристика структурних елементів цих відносин. Звертається увага на підстави виникнення таких адміністративно-правових відносин.

Ключові слова: *адміністративно-правові відносини, публічно-правові відносини, органи публічної адміністрації, громадяни, сфера публічного управління.*

Дерець В. А. Особенности административно-правовых отношений органов публичной администрации и граждан

В статье освещаются особенности административно-правовых отношений органов публичной администрации и граждан. Приводится общая характеристика структурных элементов этих отношений. Обращается внимание на основания возникновения таких административно-правовых отношений.

Ключевые слова: *административно-правовые отношения, публично-правовые отношения, органы публичной администрации, граждане, сфера публичного управления.*

V. Derets. Specialities of administrative and legal relations of public administration authorities and citizens

The article highlights specialities of administrative and legal relations of public administration authorities and citizens. General characteristic of structural elements of these relations is described. The attention is paid to the grounds of appearance of these administrative and legal relations.

Keywords: *administrative legal relations, public legal relations, public administration authorities, citizens, field of public administration.*

У сфері публічного (державного й самоврядного) управління виникають різноманітні відносини, в яких обов'язковим учасником є орган публічної адміністрації. Іншою стороною відносин можуть також виступати органи публічної адміністрації або юридичні чи фізичні особи. Ці відносини регулюються нормами адміністративного права, що надає їм характеру адміністративно-правових. Таке розуміння адміністративно-правових відносин є загальною визначенням.